

Η Σφίγγα είναι και αυτή τέρας που έχει το χαρακτηριστικό των γεννητόρων της: Από τη μητέρα της Ήριόνα πήρε πρόσωπο και στήθος γυναικός, από τον πατέρα της Τυφώνα την ουρά, από την άδελφή της τη Χίμαιρα, σώμα λονταριού.

Μία Ἀρπυία κρατά στην αγκάλια της μία γυναίκα (νεκρή). Οι Ἀρπυιές, κατά τον Ἡσίοδο ἦταν γυναικόμορφοι φτερωτά τέρατα με ὄραση μακρινά. Με τὸν καιρὸ θεωρήθηκαν ὡς φρικαστικά ὄντα, με σώμα πουλιού και νύχια κορπιδά, που ἀνοδύσαν μία φοβερή ὄσμη. Οι γιοι τοῦ Βορέα τὴν κινήθηκαν ὡς τὴ νηιά Στροφάδες ὅπου ἐγκαταστάθηκαν.

Οι Γοργόνες ἦταν τρεῖς ἀδελφές ἡ Σθενύ, ἡ Εὐρύαλη καὶ ἡ Μέδουσα. Τὰ μαλλιά τους ἦταν φίδια καὶ τὸ φοβερό τους βλέμμα ἀπολλοῦνε ὅποιον τις κοιτάζε. Τὰ φτερά τους τοὺς ἐπέτρηναν νὰ κυκλοφοροῦν στὸν αἰθέρα. Ἀπὸ τὴς τρεῖς ἀδελφές μονο μίνα, ἡ Μέδουσα ἦταν θνητὴ καὶ τὴ σκότωσε ὁ Θραέας.

Σ' ἐνα νησί τοῦ Ἁγίου οἱ Σειρήνες βέγγαυον τοὺς θνητοὺς. Ἡ πρώτη παίει φλογέρα, ἡ δευτέρη τραγοῦδά καὶ ἡ τρίτη κρατᾷ τὴ λύρα.

Μορφές Θανάτου

Τόσο στὴ χριστιανικὴ θρησκεία ὅσο καὶ στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ μυθολογία βλέπουμε πῶς ὑπάρχει στενὴ σχέση ἀνάμεσα στὴ γυναίκα καὶ τὸ θάνατο.

Στὴν Παλαιά Διαθήκη ἔχουμε τὴ διήγηση τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Σύμφωνα με τὸ μῦθο αὐτὸν ἡ γυναίκα, ἡ Εὐά, εἶναι ἐκείνη πού ἐσπρωξε τὸν Ἀδάμ νὰ φάει τὸ μῆλο, νὰ ἀναζητήσει δηλαδὴ τὴ γνώση τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Ἀπὸ ἐκείνη λοιπὸν τὴ στιγμὴ πού ὁ ἄνθρωπος ἀποκτήσει τὴ γνώση ὀρίστηκε καὶ ἡ ἀνθρώπινη του μοῖρα ὡς θνητοῦ.

Συμπέρασμα: αἰτία τῆς θνητῆς φύσης τοῦ ἀνθρώπου ὑπῆρξε ἡ γυναίκα (χωρὶς νὰ μποῦμε στὴν ἀνάλυσή του «σάρκα ἀπὸ τὴ σάρκα μου» δηλαδὴ ὅτι ἡ γυναίκα ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἀντρα ἄρα ὁ κάθε ἄνθρωπος ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὸ ζεῦγος ἀντρα-γυναίκα μαζί).

Στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ μυθολογία συναντάμε ἐπίσης μὴ γυναικεία μορφὴ πού γεννιέται γιὰ νὰ καταστρέψει τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι ἡ Πανδώρα (Ἡσίοδος, Θεογονία 569). Ὅταν ὁ Δίας εἶδε πῶς ὁ ἄνθρωπος

εἶχανε τὴ φωτιὰ πού τοὺς ἔδωσε ὁ Προμηθεΐας — ἀφοῦ τὴν ἔκλεψε ἀπὸ τοὺς θεοὺς — κατασκεύασε ἕνα κακό γιὰ νὰ ἀντισταθμίσει τὸ καλὸ αὐτοῦ πού εἶχαν ἀποκτήσει ὁ θνητοὶ παρὰ τὴ θέλησή του (Αὐτίκα δ' ἀντι πυρὸς τεύξει κακὸν ἀνθρώποισιν). Μὲ τὴ θέληση τοῦ Δία ὁ ἐξαιουστός Ἥραϊστος κατασκεύασε ἕνα ὄν ὅμοιο μὲ παρθένα ἀγνή. Κατόπιν, αὐτὸς καὶ ἡ Ἄθηνά στόλισαν, με χίλια στολιδία καὶ ὀμορφα ρούχα τὸ πλάσμα αὐτὸ πού ἦταν χαρὰ τῶν φηθαλμῶν. Ὅταν ἐτοιμώστηκε ἡ παιδίνα ἐτοῦτῃ τῶν ἀνθρώπων, ὁ Δίας τὴν ἔδειξε σὲ θεοὺς καὶ θνητοὺς. Ἀπὸ αὐτὴν βγήκε τὸ καταραμένο γένος τῶν γυναικῶν, τὸ φοβερό κακό πού ἐγκαταστάθηκε ἀνάμεσα στοὺς θνητοὺς (Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτέρων. / Τῆς γὰρ ὀλίων ἐστὶ γένος καὶ φύλα γυναικῶν, / πῆμα μὲν' αἰ θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιεταόουσιν. Θεογ. 590 κ.ε.ξ.).

Ἀλλὰ ἐκτός ἀπὸ τὴν Πανδώρα πού ἀντιπροσωπεύει τὸ κακό, τὴ συμφορά, στὴ μοῖρα τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ὑπάρχουν καὶ ἄλλες μορφές

πὺ ἐνσάρκωνουν ἄλλα δεινά, ὅπως εἶναι ὁ φριχτὸς θάνατος πού κάνει τὸν ζωντανό, κουφάρὶ δύσμορφο (ἀντίθετα ἀπὸ τὸν «θάνατο καλό», τὸν ἥρωικό θάνατο, πού ἀφήνει τὴν ὀμορφιά του στὸ νεκρὸ καὶ τὸν κρατᾷ «ζωντανό» στὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων). Ἡ Γοργώ, πού τὸ φοβερό της βλέμμα πετρώνει ὅποιον τὴν κοιτάξει, ἡ στυγερὴ Κήρα, πού διψᾷ γιὰ ἀνθρώπινο αἷμα καὶ καταβροχθίζει τοὺς ἀνθρώπους, ἀποτελοῦν μορφές τρομαχτικῆς τοῦ θανάτου. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλες γυναικείες μορφές σχετικῆς με τὸ θάνατο. Αὐτές εἶναι ὅμως γοητευτικῆς, ἐρωτικῆς. Σ' αὐτές ὁ πόθος συναντάται με τὸ θάνατο. Εἶναι οἱ Σειρήνες, οἱ Ἀρπυιές, οἱ Σφίγγες. Ὑπάρχει πού μαγεύουν, γοητεύουν, σασηνεύουν καὶ ὀδηγοῦν στὸ θάνατο μέσα ἀπὸ τὸν ἔρωτα καὶ τὸν πόθο. Εἶναι ἡ ἠδονὴ μέχρι τὸ θάνατο, εἶναι τὸ ὀμίημα τοῦ ἀντρα καὶ τῆς γυναικας¹.

Σημείωση

1. Βλέπε τὸ κινηματογραφικὸ ἔργο τοῦ Ἀκίρα Κουρουσάδα «Ἡ αυτοκρατορία τῶν αἰσθησῶν».